

Au predominat drama socială, cu un ambitus politic revelator, în care se reflectă gândirea revoluționară a prezentului socialist, precum și drama de extracție documentară.

Îmbucurător, și la această ediție, faptul că marea majoritate a teatrelor au luat în considerare cu maximă responsabilitate prezența lor în festival, doar câteva făcând simplu act de prezență: ele și-au pregătit spectacolele prin coniugarea celor mai bune forțe artistice. O impresie foarte bună sau bună au produs Teatrul Mic, Teatrele Naționale din Craiova, Timișoara și Tirgu Mureș (secția maghiară), Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, dar și câteva trupe din centre muncitorești, cum sînt Galați, Reșița, Birlad, care s-au distins prin spectacole de calitate, mobilizînd importante forțe artistice și organizatorice. Astfel, pe lângă regizori consacrați (Harag György, Cătălina Buzoianu) sau cu mai mare experiență, s-au afirmat, în general, tinerii: Mircea Cornișteanu, Florin Fătulescu, Mihai Manolescu, Matei Varodi, Liudmila Szekely,

Dan Stoica; alături de elita scenografiei (Emilia Jivanov, Adriana Leonescu), s-au lansat Mircea Tofan, Biró Géza ș.a.: dintre actori au strălucit Leopoldina Bălanuță, Petre Gheorghiu-Dolj, Constantin Băltărețu, Peter Schuch, Virginia Itta Marcu, Gheorghe Dănilă, precum și, din „noul val”, Adriana Trandafir, Estera Neacșu, Fábrián Enikő, Marcel Anghel.

S-a înregistrat, însă, de data aceasta, un regres în ceea ce privește ponderea teatrului scurt și a recitalului în Festival, în special din cauza unei slabe activități în cadrul *studiourilor* și a lipsei de atenție pentru pregătirea spectacolelor susținute individual sau de un grup restrîns de actori (poezie, poezie și muzică, schițe dramatice). Excepții: Tudor Gheorghe, Ildiko Jarcsek-Zamfirescu, Dumitru Palade, Larisa Stase Mureșan, tinerii actori de la Teatrul de Nord din Satu Mare...

Sînt câteva impresii, care nu intenționează să stabilească ierarhii, ci să semnaleze valori...

Victor BIBICIOIU

Formațiile teatrale de amatori în finală

Un prim atribut: caracterul de masă. Un al doilea atribut: caracterul novator.

Un al treilea atribut: calitatea, ca fapt concret.

Acestea sînt punctele de vedere care ne-au inspirat unele considerații referitoare la prezența formațiilor teatrale de amatori în actuala ediție a Festivalului național „Cîntarea României”. Mai întîi, despre repertoriu, ca bază a întregii activități teatrale.

Majoritatea formațiilor de amatori au optat pentru piesa scurtă cu tematică de actualitate, inspirată din viața oamenilor muncii, din lupta poporului pentru libertate și dreptate socială, sau care abordează probleme ale eticii socialiste. Se numără printre acestea *Mama* de D. R. Popescu (Sindicatul I.C.P.M. din Galați), *Diplomatul* de Virgil Stoenescu (Teatrul Muncitoresc din Medgidia), *Inundația* de Teodor Mazilu (Palatul culturii din Pitești), *Iancu la Hălmagiu* de Paul Everac (Teatrul popular din Tirgu Lăpuș), *O întimplare* de Horia Lovinescu (Inspectoratul județean M. I. din Timișoara), *Solomon înțeleptul* de Mehés György (Întreprinderea poligrafică „Crișana” din Ora-

dea). Unele formații s-au oprit asupra denselor piese-metaforă, aparținînd lui D. Solomon: *Colaj* (Casa de cultură din Galați), *Chibritul* (Casa de cultură din Dorohoi), *Vis de iubire* (Clubul tineretului din Giurgiu), *Examenale Luciei* (Întreprinderea județeană de construcții din Satu Mare). Umorul spumos, uneori frust, dar întotdeauna cu adresă, al lui Ion Băieșu a fost și el apreciat, fiind jucate *Dragoste la prima vedere* (Căminul cultural Jilava — Ilfov), *Boul și vițeii* (Teatrul popular din Caracal) și altele. De asemenea, întîlnim adesea pe afișe numele lui Mihai Ispirescu: *Cascadorii de la subsol* (Casa de cultură a sindicatelor din Pitești), *Ochelari, păpuși, podoabe* (B.M.R. din Brăila) etc. Se mai joacă texte de Constantin Duică, George Genoiu, Valentin Munteanu, Radu F. Alexandru, Gheorghe Vlad, Virgil Puicea, Octavian Sava, Mai mult și mai bine decît în edițiile trecute sînt reprezentații clasicii și autorii dintre cele două războaie: *Cezara* de Mihai Eminescu (Căminul cultural din Răcăciuni), *Chirița în provincie* de Alecsandri (la Iași), *O noapte furtunoasă* de Caragiale (la Focșani), piesele lui V. I. Popa (la Iași, Bu-

zău, Sibiu), M. Săulescu (Cisnădie), Tudor Mușatescu (Tulcea), G. M. Zamfirescu (Urziceni), Tamási Aron (Viișoara-Cluj) etc.

Dacă adăugăm autorii neprofesioniști, care, în unele cazuri, oglindesc cu talent și pasiune realitatea în mijlocul căreia trăiesc și muncesc, textele inspirate din creația folclorică, precum și montările care folosesc ca punct de pornire așa-numitul teatru nescris, putem afirma că repertoriul, în actuala ediție a festivalului, este mult mai cuprinzător decât în precedentele ediții.

S-ar putea obiecta că destule dintre piesele noi, cu un bogat conținut de idei, mai puternic ancorate în actualitate, intră deocamdată mai greu în circuitul teatral, că operele clasice sînt încă abordate cu timiditate, că apar și scrieri mai puțin izbutite, învechite, precum *O noapte cu lună plină* de A. Gomoescu (la Cugir), *S-o luăm de la-nceput* de T. Boian (la Oșești-Vaslui).

Dar tabloul este completat de drame și comedii în mai multe acte, care, mai de mult sau mai recent, au intrat în circuitul teatral, datorită teatrelor profesioniste. Încumetîndu-se să ia exemplul acestora, formații de amatori cu o bună experiență au pus în scenă piese de D. R. Popescu (*Rugăciune pentru un disc-jockey*, *Piticul din grădina de vară*, *Muntele* etc.), Teodor Mazilu (*Mobilă și durere*), Tudor Popescu (*Paradis de ocazie*, *Concurs de frumusețe*, *Milionarul sărac*), Horia Lovinescu (*Hanul de la răscruce*), A. Baranga,

I. D. Șerban, A. Dohotaru, Marin Sorescu, I. D. Sirbu, Ecaterina Oproiu.

Desigur, acest lucru n-ar fi fost posibil fără sprijinul direct, concret și competent al artiștilor profesioniști, unii cu vechi state de serviciu în mișcarea teatrală de amatori: Dina Cocea, Constantin Moruzan, Paul Stratilat, Dan Radu Ionescu, Călin Florian, Nicolae Frunzetti, Geo Costiniu — și, desigur, mulți alții. Trebuie să menționăm faptul că o serie de tineri regizori care s-au afirmat în ultimii ani s-au apropiat de formațiile teatrale de amatori, punînd amprenta personalității lor asupra unor spectacole: Alexa Visarion, la Caracal, Dan Micu, la Rîmnicu Vilcea, Mihai Lungescu, la Slatina, Florin Fătulescu, la Buziaș etc. Sînt, în general, colaborări fructuoase, experiențe interesante, rezultate remarcabile.

Fără îndoială că, așa cum spuneam la începutul acestor rînduri, actuala ediție a festivalului este, din multe puncte de vedere, superioară celor precedente. Numărul formațiilor teatrale participante, de toate genurile, a crescut simțitor. Calitatea ce caracterizează această producție este mult mai bună. Cu modestia care-i caracterizează, artiștii amatori învață, devin conștienți de importanța lor socială, de menirea educativă a activității lor. O dovedesc multe dintre spectacolele văzute de-a lungul celor doi ani, de la etapa de mase pînă la această finală.

Mihai CRIȘAN

Rîvna și pasiunea celor mai tineri participanți

Recent încheiata etapă republicană a Festivalului național „Cîntarea României” — secțiunea elevi, pionieri și șoimi ai patriei — a avut, așa cum mă așteptam dealtfel, darul de a prilejui ceasuri de reală bucurie a sufletului și ochiului. Manifestarea respectivă capătă, la fiecare ediție, pentru cei mai tineri artiști de pe cuprinsul țării (și nu numai pentru ei) dimensiunea unei sărbători pline de emoție, moment de bilanț bogat în roade, mult așteptat și riguros pregătit. La Suceava, la Botoșani, la Cluj-Napoca, la Iași, în toate cele 18 centre de județ în care am asistat, în calitate de membru al juriului, manifestările din etapa finală s-au remarcat prin ținută și prin conținutul lor educativ.

Alături de munca, talentul, dăruirea tinerilor interpreți, un merit deosebit

aparține celor ce au îndrumat aceste formații, profesori și învățători avînd vocația culturii, pricepere și har. Așa de pildă, pe textul scenetei *Trei iezi* de Dumitru Solomon, formația de teatru a Liceului industrial „Nicolae Gane” din Fălticeni (Suceava) a prezentat un spectacol foarte izbutit, deosebit de încheat, avînd ritm, prospețime și o scenografie inspirată. O mică bijuterie teatrală capabilă să trezească interesul nu numai unui public școlar.

S-a vorbit, nu de puține ori, despre sărăcia repertoriului potrivit vîrstelor respective. Tot așa de adevărată e însă terribila plăcere a actorilor-elevi de a juca, iar atunci cînd sînt conduși cu competență, roadele pot fi surprinzătoare. A ne lăsa copleșiți de neputință afirmînd „nu prea avem ce să jucăm” nu folosește ni-